

Συλλογή της Νομολογίας

Υπόθεση C-389/19 P

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
κατά
Βασιλείου της Σουηδίας

Απόφαση του Δικαστηρίου (πρώτο τμήμα) της 25ης Φεβρουαρίου 2021

«Αίτηση αναιρέσεως – Κανονισμός (ΕΚ) 1907/2006 – Καταχώριση, αξιολόγηση, αδειοδότηση και περιορισμοί των χημικών προϊόντων – Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περί χορηγήσεως αδείας για ορισμένες χρήσεις του κίτρινου θειοχρωμικού μολύβδου και του ερυθρού μείγματος θειικού, μολυβδαινικού και χρωμικού μολύβδου, ουσιών που συμπεριλαμβάνονται στο παράρτημα XIV του εν λόγω κανονισμού – Ουσίες που προκαλούν πολύ μεγάλη ανησυχία – Προϋποθέσεις χορηγήσεως αδείας – Εξέταση της μη διαθεσιμότητας εναλλακτικών λύσεων»

1. Προσέγγιση των νομοθεσιών – Καταχώριση και αξιολόγηση των χημικών προϊόντων και χορήγηση αδειών για αυτά – Κανονισμός REACH – Άκρως ανησυχητικές ουσίες – Απόφαση περί χορηγήσεως αδείας – Προϋποθέσεις χορηγήσεως αδείας – Μη διαθεσιμότητα εναλλακτικών λύσεων για την αντικατάσταση ουσίας που προκαλεί μεγάλη ανησυχία – Εξέτασή τους από την Επιτροπή – Ύπαρξη στοιχείων από τα οποία μπορεί να συναχθεί ότι η Επιτροπή δεν εξέτασε επαρκώς τη διαθεσιμότητα εναλλακτικών λύσεων

(Κανονισμός 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, αιτιολογικές σκέψεις 4, 12, 70 και 73 και άρθρα 55 και 60)

(βλ. σκέψεις 45, 53-57)

2. Προσέγγιση των νομοθεσιών – Καταχώριση και αξιολόγηση των χημικών προϊόντων και χορήγηση αδειών για αυτά – Κανονισμός REACH – Άκρως ανησυχητικές ουσίες – Απόφαση περί χορηγήσεως αδείας – Ακύρωση – Μεταβατικό καθεστώς – Διατήρηση των αποτελεσμάτων της ακυρωθείσας αποφάσεως μέχρι την έκδοση νέας αποφάσεως – Η προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος ως δικαιολογητικός λόγος (Άρθρο 264, εδ. 2, ΣΛΕΕ· κανονισμός 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, άρθρα 56 § 1, στοιχείο δ', και 58 § 1, στοιχείο γ')

(βλ. σκέψεις 66-69, 72-74)

Σύνοψη

Η εταιρία DCC Maastricht BV υπέβαλε, στις 19 Νοεμβρίου 2013, αίτηση για τη διάθεση στην αγορά των ουσιών «κίτρινο του θειοχρωμικού μολύβδου» και «ερυθρό μείγματος θειικού, μολυβδαινικού και χρωμικού μολύβδου», χρωστικών που περιλαμβάνονται στον κατάλογο των ουσιών που προκαλούν πολύ μεγάλη ανησυχία, για έξι πανομοιότυπες χρήσεις των δύο αυτών ουσιών.

Η Επιτροπή ενέκρινε τις χρήσεις που αφορούσε η αίτηση, θέτοντας ταυτοχρόνως ορισμένους περιορισμούς και ορισμένες απαιτήσεις¹ (στο εξής: επίδικη απόφαση). Η άδεια χορηγήθηκε, μεταξύ άλλων, υπό την προϋπόθεση ότι οι μεταγενέστεροι του κατόχου της αδειάς χρήστες θα παρείχαν στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Χημικών Προϊόντων (ECHA) πληροφορίες σχετικά με την καταλληλότητα και τη διαθεσιμότητα εναλλακτικών λύσεων για τις ζητηθείσες χρήσεις, αιτιολογώντας λεπτομερώς την ανάγκη χρήσεως των επίμαχων ουσιών.

Το Βασίλειο της Σουηδίας άσκησε προσφυγή ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου με αίτημα την ακύρωση της επίδικης αποφάσεως. Το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε την απόφαση αυτή, με το σκεπτικό ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κατά την εξέταση της μη διαθεσιμότητας εναλλακτικών ουσιών. Η Επιτροπή άσκησε αναίρεση ενώπιον του Δικαστηρίου.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

Επί της ουσίας, το Δικαστήριο κρίνει ότι το Γενικό Δικαστήριο ορθώς έκρινε ότι η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωσή της να ελέγξει τη μη διαθεσιμότητα εναλλακτικών ουσιών. Επισημαίνει ότι κακώς η Επιτροπή έκρινε ότι μια εναλλακτική ουσία μπορούσε να γίνει δεκτή μόνον υπό την προϋπόθεση ότι η υποκατάσταση συνεπάγεται μηδενική απώλεια επιδόσεων. Πράγματι, μια τόσο στενή ερμηνεία της υποκατάστατης ουσίας θα ήταν αντίθετη προς τον ίδιο τον σκοπό του κανονισμού REACH ο οποίος ευνοεί την αντικατάσταση των ουσιών που προκαλούν σοβαρές ανησυχίες από άλλες κατάλληλες ουσίες². Αν όμως η λαμβανόμενη απόφαση στηρίζεται παγίως στην εκτίμηση ότι η υποκατάσταση πρέπει να πραγματοποιείται άνευ ουδεμίας απωλείας επιδόσεων, τούτο όχι μόνο θα ισοδυναμούσε με προσθήκη μιας προϋποθέσεως που δεν προβλέπεται από τον εν λόγω κανονισμό, αλλά θα ήταν ικανό να εμποδίσει την αντικατάσταση αυτή και, κατά συνέπεια, να στερήσει από τον ίδιο τον κανονισμό ένα μεγάλο μέρος της πρακτικής αποτελεσματικότητάς του.

Αντιθέτως, το Δικαστήριο κρίνει ότι το Γενικό Δικαστήριο έσφαλε ως προς την εκτίμηση των αποτελεσμάτων της άμεσης ακυρώσεως της επίδικης αποφάσεως. Πράγματι, ο κανονισμός REACH επιτρέπει την εξακολούθηση των ήδη επιτρεπόμενων χρήσεων μετά την ημερομηνία λήξεως της ισχύος της αδειάς που τις αφορά έως την έκδοση αποφάσεως επί της νέας αιτήσεως αδειοδοτήσεως. Κατά συνέπεια, η ακύρωση με άμεση ισχύ της επίδικης αποφάσεως επανέφερε σε ισχύ την προηγούμενη άδεια για τις επίμαχες ουσίες. Ωστόσο, η επίδικη απόφαση περιόριζε, από

¹ Άρθρο 60, παράγραφος 4, του κανονισμού (ΕΚ) 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH) και για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων, καθώς και για την τροποποίηση της οδηγίας 1999/45/ΕΚ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 793/93 του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1488/94 της Επιτροπής καθώς και της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου και των οδηγιών της Επιτροπής 91/155/ΕΟΚ, 93/67/ΕΟΚ, 93/105/ΕΚ και 2000/21/ΕΚ (ΕΕ 2006, L 396, σ. 1, και διορθωτικό ΕΕ 2007, L 136, σ. 3, στο εξής: κανονισμός REACH). Κατά την ως άνω διάταξη, η Επιτροπή μπορεί να χορηγήσει άδεια για χημική ουσία εάν αποδεικνύεται ότι τα κοινωνικοοικονομικά πλεονεκτήματα υπερিশχύουν έναντι των κινδύνων που συνεπάγεται η χρήση της ουσίας για την υγεία του ανθρώπου ή για το περιβάλλον και εφόσον δεν υπάρχουν κατάλληλες εναλλακτικές ουσίες ή τεχνολογίες.

² Άρθρο 55 και αιτιολογικές σκέψεις 4, 12, 70 και 73 του κανονισμού REACH.

ορισμένες απόψεις, τη χρήση των πολύ ανησυχητικών αυτών ουσιών. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η απόρριψη από το Γενικό Δικαστήριο της αιτήσεως διατηρήσεως των αποτελεσμάτων της επίδικης αποφάσεως αύξησε τον κίνδυνο επελεύσεως σοβαρής και ανεπανόρθωτης βλάβης για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον. Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου επί του σημείου αυτού και διατάσσει τη διατήρηση των αποτελεσμάτων της επίδικης αποφάσεως μέχρις ότου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφανθεί εκ νέου επί της αιτήσεως αδειοδοτήσεως που υπέβαλε η DCC Maastricht BV.